

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. Szerkesztőség és kiadóhivatal Telefon szám 124. Kiadó és laptulajdonosok:
 FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63. Dessewffy-tér 7. szám alatt. Hirdetéseket díjazás szerint közölnek. Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Kisbirtokosaink.

(Negyedik közlemény*)

Makó, dec. 2.

Kisbirtokosaink mai helyzete olyan, mint a két malomkö közé került buzaszemé. Alulról is, felülről is óriási súlyllyal szorítják, sűrűjék úgy, hogy tehetetlenségében kénytelen összetörni, megőrlődni.

Kisbirtokosainkat alulról szorongatja a munkásosztály, felülről megnyomják a többi osztályok. Nemcsak, hogy följesen magára van hagyva, hanem: e magára utaltságában még teljesen tehetetlen is.

Magárahagyatottságából következik, hogy segítséget, támogatást kívülről, a többi társadalmi osztályok részéről egyáltalában nem várhat. Csakis maga-magában kell keresnie a mai helyzetéből való kivezető utat s további fennmaradásának, fejlődésének, erősödésének s boldogulásának az eszközeit.

Ha ezt nem teszi, akkor kiszagda osztályunk sorsa már most előre látható. Megőrlődik, elpusztul, megsemmisül ez a különben életrevaló s rendkívül értékes osztályunk.

A mai tapasztalatok alapján első pillanatra felismerhető az útja, módja annak, hogy mit kell tenniük kisbirtokosainknak ebben az önvédelmi harcban.

Amilyen fegyverrel szorítják őket, ugyanolyanokkal kell a támadásokat visszaverni s ugyanolyanokkal lehet erős, megingathatlan hadállást elfoglalni.

Értjük a fegyver alatt kisbirtokosainknak önmagukban való fömörülését, a - szervezkedést. Egyedül ez a fegyver lesz képes mindannak a kivívására, elérésére, mely a kiszagdaosztály mai helyzetének jobbra fordulását eredményezheti.

Ebből a szervezkedésből azonban mindenféle mellékszempontokat, mindenféle zavaró momentumokat jó eleve ki kell zárniok. A multkorú nem sikerült szervezkedés tapasztalataim most már okulhatnak kisbirtokosaink.

A szervezkedésnek kizárólag gazdasági alapon kell végbemennie s a politikának csakis annyi köze lehessen ehhez, amennyi csakis segítségére vagy hasznára lehet a szervezkedésnek.

* Előző közlemény lapunk 111-iki (szerdai) számában jelent meg.

Mindenesetre nagy kérdés, hogy terjedelmileg miképpen lenne megkezdhető és azután folytatható ez a szervezkedés. Erre nézve mi már kifejtettük álláspontunkat már akkor, amikor a magyarországi kisbirtokos szövetség makói helyi egyesülete megkezdte volt működését. Különbséget kell tennünk e részben a szervezkedés első ideje és a további idők között.

Kifejtettük, hogy a szervezkedést előbb vidékenként, még pedig nem is nagy távolságon belül kell megkezdni és ezen a körzeten belül kell a szervezet működésének is előbb életerőssé válnia. Mert míg az országosan való szervezkedés - ezt is igazolja a mult - rendkívül nehézkes és lassu, másrészt a vidékenkénti fömörülés könnyebb is és hamarabb is hoz létre egy-egy teljesen összeforrott erős szervezetet.

Amikor aztán ezek a vidéki szervezetek elég erősek, akkor kell ezeknek gondoskodniok egy őket összekötő központi szervről.

A vidékenkénti szervezkedés azért is lehetséges és azért is helyesebb, mert a kisbirtokos osztály nagyszámú tagjaiból a vidékenkénti szervezetek is képesek annyi tagot toborozni, amennyi az eredményes működéshez elegendő, másrésztől kezdetben az egyetlen országos szervezetbe gyűlenlő kisbirtokosság - éppen nagy számánál fogva - nem volna képes működéséhez megkívántató mozgékonyssággal birni.

Makói központtal lehetne szervezni például a csanádmegyei kisbirtokos osztályt s ha akadna érellyes és céludatos vezetőség, e megyében levő kiszagdaókból hatalmas táborát lehetne megszervezni a kisbirtokosok érdekeiért harcba menő nagy hadseregnek. Természetesen a jól szervezethez nemcsak vezérek kellenek, hanem közkatonák is. A közkatonák lelkesítésére lelkesítően a vezéreket s egyúttesen is mihamar hatalmas győzelmet arathatnának.

Ma se vezérek, se katonák nincsenek. Szinte élettelen fásultsággal nézi a kisbirtokos osztály, hogy a többi osztályok szervezett csapatai miként foglalják el egyre-másra legerősebb hadállásaikat, míg ez az osztály lassanként teljesen kiszorul olyan fedetlen terepre, ahol azután ellenségeinek nagyon könnyű lesz teljesen legyőzni s megsemmisíteni.

kp.

Országgyűlés.

A véderő-reform.

— Telefon tudósítás. —

Budapest, dec. 2.

A képviselőház folyosóján ma nagy érdeklődéssel foglalkoztak hötzendorfi Conrad báró vezérkari főnök bukásával. A magyar politikusok előtt oly váratlan bukás a legkülönbözőbb kombinációra adott alkalmat és az első pillanatban úgy látszott, hogy a hadvezetőségben beállott változás kérdéseivel egy interpelláció keretében a Ház is foglalkozni fog, a többségi párt azonban a kormány intenciója szerint arra a meggyőződésre jutott, hogy egy esetleges interpelláció hullámaival csak elmérgesíti az amugy is zavaros helyzetet. Az ellenzéki felfogás nem fedi ugyan teljesen a kormánypártiak nézetét, de azért nem valószínű, hogy valamelyik függetlenségi párt a parlament elé hozná az ügyet, mert véleménye szerint hötzendorfi Conrad bukása az ő pozícióját erősítette, mert a vezérkari főnökben a bécsi harci párt leghatalmasabb embere bukott el. Most már azt hiszik, hogy nem sok akadály áll útjában a végleges béke megalapozásának, mert nyilvánvalóvá lett, hogy Bécsben is nagy hajlandóságot mutatnak erre.

A mai ülést Návay Lajos elnök fél tízenegy órakor nyitotta meg.

Az elnök bemutatta Félégyháza és Kaposvár városok kérvényét a katonai javaslatok ellen és a választói jog tárgyában. A kérvényeket kiadják a kérvényi bizottságnak.

A napirend szerint következik a véderőreform tárgyalása.

Zalán Gyula munkapárti volt az első szónok. Véleménye szerint a háboru eszméjét nem lehet kiirtani a nemzetek szívéből. A leszerelésről ugyan folyton beszélnek az államférfiak, de a kezdeményező lépést egyik állam sem akarja megtenni, sőt egyik állam a másikat ösztökéli fegyverkezésre. Szerinte a tartós békét csak így lehet biztosítani. Majd áttért a javaslat részletkérdéseinek taglalására.

Ezután Hegyi Árpád tiltakozott az ország terheinek újabb nagyarányu emelése ellen. Csekély hallgatóság asszisztált a beszédeknek, melyek után az interpellációkra került a sor.

Fazekas Bálint Szegeden.

A makói betörőt Szegedre kísérték.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 2.

Soha még olyan megrögzött gonosztevő, furfangos észjárásu emberrel nem volt dolga a makói rendőrségnek, mint a milyen a tegnap hurokra került betörő: Fazekas Bálint.

Egész napon át tartott tegnap a kihallgatása. Vallatták minden irányban, de belőle arra nézve nem lehetett semmit kivenni, hogy mivel töltötte az idejét szeptember hó 29-ike óta a mai napig.

A makói betörési kísérletét letagadni nem lehetett, mert tetten érték. Ezt nem is tagadta, csak azon kérdésekre nem adott egyenes választ, melyek büntetése kiszabásánál súlyosító körülményül szolgálhatnának.

Fazekas Bálint egész kihallgatása arról tett tanúságot, hogy ő hosszas raboskodása alatt jól kiámulta a büntető törvénykönyvet.

Mikor a rendőrhatalóság tapasztalta, hogy Fazekas Bálinttól semmit sem fog megtudni arra nézve hogy mivel foglalkozott október és november havában, mióta a börtönből kiszabadult, elhatározták, hogy átkísérik a szegedi kir. ügyészség fogházába.

A rendőrhatalóság a legkörültekintőbb intézkedéseket tette meg a gonosztevő elkísérésére. Szükséges is volt ez, mert Fazekas Bálint két évvel ezelőtt, mikor lopásért került a rendőrkapitány elé, közvetlen a kihallgatás után az őt kísérő rendőrtől elfutott, úgy, hogy alig lehetett elfogni.

Ezt megakadályozandó, a rendőrkapitány az elkísérés előtt erősen megvasaltatta Fazekas Bálintot.

Ez a körültekintő szigor a legkevésbé sem tetszett Fazekas Bálintnak, azért a legnagyobb cinizmussal így fakadt ki:

— Tudom én a szabályokat. Tudom én, hogy a rabot csak akkor lehet megbilincselni, ha a szökésre tesz kísérletet. Volt azt alkalmam tanulmányozni a fegyházban. Volt már én rajtam bilincs és remélem, hogy még lesz is. Nem fogom potyára letölteni az újabb 5 esztendő. Engem rendőr vagy

A közkedvelt makói IDEÁL-crème, ma már a legtökéletesebb arcfinomító

vegyi készítmény, mely állandóan használva, az arcnak üdéséget, szépséget kölcsönöz. Egyedül a készítőnél,

Kudar Lajos
makói újvárosi gyógyszerárban kaphatók.

Ideál-crém 1 tégely 1 korona, Ideál-tej 1 korona, Ideál-szappan 70 fillér, Ideál-pouder 3 féle színben, u. m.: fehér, rózsás és krém színben, dobozza 1 kor. Csak az a valódi készítmény, mely törvényes védjegyben KUDAR-névvvel van ellátva. E készítmények Párisban 1897-ben aranyéremmel, díszkl. és francia éremkereszttel lettek kitüntetve!

23

csendőr golyó fog leteríteni, mert én belőlem már nem lesz többet soha becsületes ember.

A kifakadás azonban mit sem használt, Fazekas Bálintot nehéz bilincsekbe verték és úgy kísérték a szegedi kir. ügyészség fogházába. Mikor Szegeden átadták a javíthatatlan gonosztévőt, azzal fogadták: — No, Bálint te már megint itt vagy? Hát már te nem javulsz meg soha?

Fazekas Bálint nem szólt semmit, csak ránézett a régen ismert börtönőrré, ki rázárta a börtön ajtaját, mely szabadulás végett most éveken át nem fog megnyitni előtte.

Droguéria Makón.

A protekció hajtása.

— Saját tudósítónktól. —

— dec. 2.

Évek óta kísért Makón egy droguéria felállításának a kérdése. Részint idegenből jöttek gyógyszerészek, részint helybeli gyógyszerész is jelentkezett, mindegyiknek főhajtása volt, hogy városunkban gyógyszerésztartat rendezzen be.

A helybeli gyógyszerészek természetesen nem jó szemmel nézték sem az idegenből érkező jóvevényeket, sem a helybeli gyógyszerész-kartársat, a kik nekik a droguériával konkurenciát csináltak volna. Nem is mulasztották el egyetlen esetben se, hogy erősen ne tiltakozzanak az engedély megadására ellen. Tiltakozásuk indokolásában mindig felhozták, hogy Makón már is hat gyógyszerész van, a mi a lakosság számára elegendő, sőt megélhetést szempontjából tekintve már is sok...

Gyógyszerészeink ezen kifogásait mindig figyelembe is vették eddig, egyik folyamodó se kapott engedélyt a droguéria felállítására. Sem a sok-sok vidéki, sem a helybeli gyógyszerész-kartárs. Innen alulról a vármegyéről nem véleményezték az engedély kiadását és fenn a miniszteriumban minden további eljárás mellőzésével elutasították a folyamodókat.

A mit eddig nem volt képes elérni sok-sok patikusnak a gyógyszerész-tartárúval való könyörgő instanciája s a mi ellen eddig sikerrel volt minden tiltakozás, azon most egyszerűen keresztül ugratott a mindenható — protekció.

A miniszter ugyanis most arról értesítette Makó városát, hogy *Tarnay István* m. kir. anyakönyvvezető részére droguéria felállítására engedélyt adott.

A mint beszélnek, a miniszter most úgy tette tul magát azon, hogy makói tiltakozással se állhasson szemben, hogy Makóról — senkit se kérdezett meg. Még az alispánt se, a kinek a véleményét szabály szerint ilyenkor meg kellene hallgatni.

Ez ellen most már a helybeli gyógyszerészek sem apellálhatnak legfeljebb csak zugolódhatnak. A miniszter mondja, hogy Makón droguéria lesz és lesz — droguéria.

Lapkihordó-fiúk

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Haverda Mária levele

Mária-Nosztra szomorú lakója levelet irt hosszas rabságának színhelyéről.

Mária-Nosztra szomorú lakója, *Haverda Mária* levelet irt hosszas rabságának színhelyéről. Az első levele ez a tizenkét esztendőre elítelt fegyencnőnek, amióta megkezdte rabságát. Szerdahelyi Ferenc magyar-kanizsai tanítónak, *Vojta Antal* sógorának, a valamikor szép *Mariska*, az ünnepeit *Mariska* ezt a levelet még a múlt hónap végén irta és szíveségeket kér benne.

A levél eleje csupa panasz, csupa keserűség. Nem a bánásmód miatt panaszkodik *Haverda Mariska*, — aki különben harisnyakötéssel foglalkozik a fegyházban — hanem a rabság ellen. Az ő szabadsághoz és szerelemhez szokott lelke sehogyse tud beletörődni a fegyház szigorú rendjébe, a szerelem nélkül való életbe és néma rezignációval írja, hogy elpusztul a rabságban s jeltelen sírja ott fog domborulni a fegyház kis temetőjében.

De aztán mégis csak feléled benne az életösztön. Azt írja, hogy azért akar élni, hogy a fiát még egyszer láthassa. Ezért akarja végig élni a hosszas rabságot. Arra kéri tehát *Szerdahelyi Ferencet*, — hiszen ugyanis mindenki elhagyta már, — hogy menjen be *Szabadkára* fiatalkori ismerőséhez, dr. *Plaszkovics Lukács* ügyvédhez, — aki különben a híres *Haverda-pörben Vojta Antal* védője volt és kérje meg szépen, hogy vállalja magára az ő összes ügyeit. Mert sok elintézetlen ügye van még *Haverda Mária*nak s attól fél, hogy mire kiszabadul a szomorú rabságból, egy krajcár sem fog maradni örökségéből.

— Nem bízom már a többi ügyvédekben — írja *Haverda Mariska* — csak egyedül *Plaszkovicsban*. Menjen el hozzá és kérje meg a nevemben, a Mindenhatóra, hogy vegye kezébe az én ügyemet, mert mire kikerülök innen, egy krajcárom sem marad.

Szerdahelyi Ferenc fel is ke-reste dr. *Plaszkovics Lukácsot* és tolmácsolta előtte *Haverda Mária* kérését. *Plaszkovics* azonban nem tehetett eleget a kérésnek, mert éppen akkor súlyos beteg volt és hónapokra el kellett hagynia *Szabadkát*, hogy baját gyógykezeltesse. Így azt ajánlotta *Szerdahelyinek*, hogy dr. *Reisner* szabadkai ügyvédet kérje fel *Haverda* képviselőjére.

Négy sűrűn teleírott oldalon foglalkozik *Haverda Mária* anyagi ügyeinek rendezésével s a levél aláírása a következő: *Haverda Mária Mária-Nosztra szomorú lakója*.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka literje 1 frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságot szavatosságot vállalacog.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. December 3. Római kath. A 1 Xav. Fer. Gör. kath. November B 25 D. Gergely. — Nap két 7 óra 29 perckor, nyugszik 4 óra 9 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Északkeletről hőszűrés várható, elvéve csapadékkal. — Sürgönyprognózis: Északon keleten hűvösebb, elvéve csapadék. Déli hőmérséklet: 5-8 fok Celsius.

— **Költözködés a városházán.** A városháza átalakítása miatt szétszórta hivatalok lassanként újból elhelyeztetnek a városházán. Igaz ugyan, hogy még az építkezés és átalakítás teljesen befejezve nincs, de már olyan állapotban van, hogy csaknem minden hivatal el lehetett benne helyezni. Ma délelőtt volt a városházán a hivatalok költözködése. Így az anyakönyvi hivatal felköltözködött az emeleten levő régi, de ezidő szerint a tanácsjegyző szobájával megnagyobbított helyiségbe. A számvevőség elfoglalta régi helyét a földszinten. A tanácsjegyző és a katonai nyilvántartó hivatalai az emeleten helyeztetek el. Most veszi kezdetét a földszint átalakítása, hol a számvevőségén kívül a mérnöki hivatal, gazdasági szaktanácsos és a községi bíró nyerne elhelyezést.

— **A város jövedelme.** A rendőrkapitány hivatalán november havában 291 korona folyt be tánevigalmak engedélyezéséből. E 291 koronát ma szállítottak be a városi közpénztárba.

— **Elutasított felebbezés.** Nem nagyon régen irtunk arról, hogy a helybeli kerészek felebbezést adtak be a vármegye alispánjánál a városi tanács azon határozata ellen, melylyel kimondotta, hogy a halottaknap-i koszorúk készítése a házi-ipar körébe tartozik, melyhez nem kell az iparigazolvány kiváltása. A vármegye alispánja ma bírálta el a kerészek felebbezését és a tanács álláspontjára helyezkedve, elutasította azt.

— **Felolvasás a főgimnáziumban.** Folyó hó 4-én a Thököly Kor, 11-én a Rákóczy Kor kuruc költészetéről, 18-án a magyar népdalról és balladáról felolvasást tart *Buday Géza* főgimnáziumi tanár. A felolvasás kezdete délután 5 óra; helye: a főgimnázium előadó terme. Az előadásokra a gimnázium igazgatósága tisztelettel hívja meg az érdeklődő közönséget.

— **Jóváhagyott szabályzat.** Makó város képviselőtestülete augusztus havában szabályzatot alkotott a gyámoltak és gondnokoltak pénzeinek gyümölcsöszteléséről, melyet jóváhagyás végett a miniszterhez küldötték fel. A miniszter ma küldötte vissza a szabályzatot, melyet jóváhagyó záradékkal ellátott.

— **Értekezlet a görög katolikusoknál.** A makói görög katolikusok holnap, vasárnap délelőtt *Gorcsa Péter* elnöklésével a magyar püspökség felállítására tárgyában értekezletet tartanak.

— **Köszönöt nyilvánítás.** A makói ipartestület kezelése alatt lévő elagott iparosok alapja legutóbb a következő adományokkal gyarapodott: *A makói gépészek háltrendezéséért* 99 korona 70 fillér felülfizetés, *Kiss Lajos* kötélgyártó mester adománya 20 korona, *Kucses Károly* géplakatos mester adománya 5 korona, az elhelyezett perselyekből *Perneczky Imre* vendéglőstől 14 korona 37 fillér, *B. Papp Antal* vendéglőstől 13 korona 11 fillér, *Buza*

István vendéglőstől 10 korona. **Ugy** a nemes szívű adakozóknak, mint a gyűjtőknek ez uton is hálás köszönetet fejezi ki az ipartestület elnöksége.

— **Jótékonyág.** *Pintér György* sajtenyi lakos a napokban 200 koronát adott át a vármegye alispánjának, hogy abból 20 szegény gyermek látassék el téli ruhával. Ennek alapján *Hervay István* alispán felhívta a város polgármesterét, hogy neki 20 ilyen szegény fiut jelentessen be.

— **Pályázók a városnál.** A városnál üresedésben levő irodatisztai állásra ma *Tarjányi Sándor*, az irtmoki állásra pedig *Vajtas Nándor* adta be pályázatát.

— **Adós fizess.** Egyik makói jómódu gazdálkodó, mondhatni mindennapi vendége volt K. B. makói vendéglősnek. Nem annyira unalom üzésből, mint inkább nyereségvágyból sűrűn ült a zöld asztal mellé egy kis hazai csöndes vagy huszonegyes erányában. Amint már az ennél a nemes játékoknál előfordul, akárhányszor kevésnek bizonyult a gazdálkodónak a magával hozott pénze és ilyen esetekben a vendéglőshöz fordult kölcsönöknéért azon kifejezett ígérettel, hogy a kölcsön vett pénzeket másnap megadja. Az összeg hamarosan 500 koronára szaporodott, de az adós fizetési ígéreteinek beváltása mindig a „hónapra“ maradt. Ez év tavaszától az őszig megelégedett a vendéglős a pusztai ígérettel, de végre is az ígéreteket üresnek találta és adósát most már beperelte. A perben az adós alperes azzal védekezett, hogy a kölcsönt nem tartozik megfizetni, mert a pénzt kártyajáték közben kapta, tehát a követelés alapja erkölcstelen. K. B. vendéglős bebizonyította, hogy ő a kártyajátékban soha részt nem vett s a kölcsönadaskor is az adós külön, többször ígerte a fizetést. Ezeket figyelembe véve, a makói járásbíró a mai napon meghozott ítéletében kötelezte a kölcsönkérőt a kölcsönösszeg és a perköltségek megfizetésére. — Hasonló esetben hozott legutóbb marasztaló ítéletet az aradi királyi váltótörvényszék is, ami csak helyesnek mondható, mert aki adós, az fizessen.

— **Isteniszület a reformátusoknál.** A mai napon a református templomban az isteniszuletek a következő sorrendben tartanak: az ótemplomban délelőtt 9 és délután 2 órakor prédikál *Nagy Károly* lelkes, az új templomban ugyanazon időben délelőtt *Kun Zoltán* segédlelkész, délután *Boreczky László* lelkes prédikál.

— **Adományozás.** A Makón építendő új zsidó templomra legutóbb a következők fizették be adományaikat: *Hubert Mihály* dr 50, *Stern Jenő* 30, *Böhm Izso* 30, *Csillag István* 20, *Neu Béla* 15, *König Miksa* és *Fehér Mór* 10—10 koronát. Az orgonára adott továbbá *Schwarz L. Lajos* 10 koronát.

— **Járványos betegségek ideje.** Ez az idő az, mikor a járványos gyermekbetegségek fel szoktak lépni városunkban. E fertőző kórok most, ez évben sem kímélték meg városunkat. A városi főorvos jelentése szerint a difteritis és vörheny van az idő szerint járványszerűen elterjedve Makón.

— **A kecskeméti földrengés.** Pár hónappal ezelőtt nemcsak az ország minden részéből, de még külföldről is zárandokoltak Kecskemétre, hogy tnnui lehessenek annak, miként döntötte egy pár perc alatt romba a földrengés ezt is virágzó alföldi nagy magyar várost. Ezt a borzasztó pusztulást eleveníti meg holnap vasárnap este az Uránia a legtekélyesebb kivitelű képben. Általában a holnap esti urániai előadás minden tekintet-

ben nagy művelvezetést biztosít, mert mind új és szenzációs eseményeket mutat be. Így bemutatásra kerülnek: Szegedi Korzó és lóverseny. A párisi repülő verseny katasztrófa, Szegedi Huszár tisztek Hubertus versenyen stb.

Felülfizetések. Az 1911. év nov. 26-án tartott református bál alkalmával, Dr. Borotvász Dezsőné 20 Korona, Huszár Lajosné 20 K., Dr. Galamb Sándorné 20 K., Kemény Béla 10 K., Nagy Károly lelkész 8 K., Teltsch Adolf 8 K., Gy. Varga János 6 K., Dr. Dózsa Simonné 5 K., Özv. Kusz Sámuelné 5 K., Kudar Lajos 5 K., Bereckey László lelkész 5 K., Hegedűs Zsigmond 5 K., Sonkovics Kálmán 3 K., Kocsis János s. lelkész 3 K., Draskóczy Ede 3 K., Nagy Béla 2 K., Szemes Sámuel 2 K., Erdei József 2 K., Baranyi Ferenc 2 K., Diósszilágyi Sándor 2 K., Nagy György Péter 2 K., Varga Ferenc 2 K., Molnár Albert 2 K., Sonkovics János 2 K., Dr. Gerő Géza 2 K., Molnár Jánosné 2 K., Kusz Zoltán s. lelkész 2 K., Némoth Andor 2 K., Kovács Antal 2 K., Szendrői Lajos 2 K., Weisz Jenő 2 K., K. Szabó József, Szentpéteri Pál, Veres Sándor, Székely János, Czirbus István, Varga Sándor Szabó Mihály, Joó István, D. Nagy Jánosné, Böhm Andor, Kusz József, Kási Gyula, Molnár Gizella, Raffai Endre, Veres Péter, Rózsa N. Nagy Elek, Mágori József 1-1 koronát, Költő Gyula 1 K. 90 f., Varsányi Inre 60 f., N. N. 20 fillért, mely szíves adományokért ezúton is köszönetet fejezi ki a ref. presbitérium nevében

a bál rendező bizottság.

Hogy szórakozunk! A kellemetlen esőssé vált időjárás meghozta a nagy kérdést, hol töltjük el időnket, hol szórakozunk kellemesen s amellett jutányosan? Hát erre egyszerű a felelet: Gyerünk az Urániába, a melynek szombat esti előadására is csupa újdonság érkezett s a szebbnél szebb képek igazán elsőrendű élvezetet nyújtanak. Műsoron van például Páris, a legszebb világváros, amelynek bejárhatjuk összes tereit, utcáit, középületeit, látjuk óriási forgalmát, műremekeknek beillő palotáit s e mellett a legszenzációsabb drámai és kacagtató élettörténeteknek egész sorozatát. Aki jól és kellemesen akar szórakozni, az megnézi az Uránia gyönyörű előadását.

x Naponta friss „Baksör“ kapható Érdeky József Barcsay-utcai vendéglőjében.

Makói Urania-színház.

Rendkívül fényes műsor a makói URÁNIA-színházban

holnap, vasárnap délután 4 és este 8 óraker.

Kecskeméti földrengés.

Szegedi korzó és lóverseny. A szegedi huszártisztek a Hubertus versenyen.

A Párisi repülő-verseny katasztrófa szenzációs képeit mutatja be az Uránia mindkét előadásán

A makói kereskedelem.

Közeledik a karácsony.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 2.

A makói kereskedelem nem valami bonyolódott, tulzattan kifejlődött valami. Egy utcába, térre van zsufolyva az egész és rövid tíz perc alatt végig lehet nézni mindazt a szépet és jót, amit a kirakatok kínálnak. A bevétel nem valami sok, a jövedelme nem valami magas a makói kereskedőnek. A házbére például sokkal magasabb. Utólérhetlenül magas.

Ezzel szemben legalább nem igen háborgatja tulságos támogatással a publikum. A makói kereskedelem egészen csendes, az üzletszerzés laza, a forgalom idegessége sohasem bántja. Mintha egészen idegen lenne ez a kereskedelem a várostól, semmiféle kapcsolat, semmiféle száll nem fűz hozzá engem, téged és ha a makói kereskedelem testébe belenyessnek, senki sem szisszen fel, senki sem teszi magát a sérelmeit.

Mindezt abból az alkalomból mondjuk el, hogy közeledik a karácsony, a kereskedők nagyhete.

Karácsony a legfőbb szezonja a kereskedőknek és ebben a küzdelmes világban, a mai rettenetes viszonyok között a lehető legnagyobb baj az, ha a karácsonyi hét nem hozza meg a várt jövedelmet a makói kereskedőnek.

Kívánatos tehát, hogy mindenki itt, helyben vásárolja be a szükségleteit és ne vigye pénzt idegenbe, idegen kereskedőknek.

Közgazdaság.

Kereskedelem és mezőgazdaság.

Makó, dec. 2.

Régi rossz szokás, hogy a mezőgazdasággal foglalkozók a kereskedő emberben saját érdekeiknek ellenségét látják, mintha a kereskedő az ő foglalkozása folytán már arra törekednék, hogy a mezőgazdaság hátrányát előmozdítsa, vagyis ennek rovására gazdagodnék. Mintha agrarizmus és merkantilizmus oly ellentétes fogalmak volnának, mint tűz és víz, hogy az egyik a másikat megsemmisíti. Pedig valójában nem így áll a dolog. Eltekintve a kisebb érdekösszeütőközésektől, hogy úgy mondjuk a két ellentétesnek látszó érdek egymásra utalva van és karöltve szépen megférnek egymás mellett, hogy úgy mondjuk egy gyékényen.

Nézzük csak, lehetne-e merkantilizmus az agrarizmus nélkül?! Nem! Épúgy megfordítva sem lehet! A kereskedelem mezőgazdaság nélkül holt pontra jut, a mezőgazdaság kereskedelem nélkül nem tud kifejlődni, nem bír érvényesülni! Így tehát indokolatlan az a bizalmatlanság, hogy ne nevezzük ellenséges érzésnek, melylyel a gazda közönség a kereskedelemmel foglalkozók iránt vannak!

Igaz, hogy nem tartozik a termelő hálával a kereskedőnek azért, hogy termését értékesíti, mert ebből a megfelelő hasznot is huzza, de hány esetben történik meg az is, hogy ezen értékesítés a kereskedőre, mint közvetítőre, hátránnyal, anyagi veszteséggel jár! És ez az a pont, amit a kis és nagy gazdák mindig figyelmen kívül hagynak. Mert csak a fényes pontját veszik a dolognak, a sötétebb oldaláról teljesen megfeledkeznek. És ez az a kapcsolat, mely a mi legnagyobb kiviteli cikkünkre, a *hagymakereskedelmre tere! ben-nünket.*

Ami kertészünk megfélekedzik minden árny oldaláról a kereskedőnek, nem veszi figyelembe, hogy

mennyit kell küzdenie a kereskedőnek is, míg a termelőtől megvett cikket értékesíti, mennyi idő telik némi helykor el, míg a készpénzen megvett, de ismeretlen kereskedőnek elküldött áru ellenértékét megkapja és hány eset van olyan is, mikor a saját pénzét el is veszti.

Az idej, vagyis mostani üzletmenet nagyon lanyha, a közvetítő kereskedelem oly nem várt befolyások hatása alatt áll, hogy a legnagyobb küzdelem mellett és a legkisebb haszon felszámításával is alig bír tudni az árum. Mik ezen befolyások, azt eddig már eléggé említettük, felesleges újból azt részleteznünk.

A hagymapiac elég lanyha, legyeknek termelőink áresésre elkészülve és ez annak a folyamánya, hogy a külföld a helyi piacról oly hallatlan olesó ajánlatokat kap, mely a bevásárlásnál csakis 11 koronás árat enged a reális kereskedőnek kalkulálni! Láttunk Berlinbe küldött 11 márkás ajánlatot?!

Fokhagyma teljesen elhanyagolt, üzletellen. Zöldségfélékben, különösen gyökérben elég élénk az érdeklődés e cikk 15-16 koronán. Sárgarépa 8-9 koronával 100 kilónként értékesíthető.

Gabonaneműekben csekély a változás, az árak tartosak!

Gabona árak:

Buza:	22 - 22.20 „
Kukorica:	17 - 18 „
Árpa:	18 - „
Zab:	19 - 19.20 „

Az árak 100 kilogrammonként értendő.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	12 - 13 K.
Fokhagyma:	15 - 16 „
Petrezselyem:	15 - 16 „
Sárgarépa:	10 - 12 „
Dughagyma:	8 - 9 „

A hagyma árak 100 kilónként értendő.

Gyomorhaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorirrágást, hasmenést és egyéb gyomorfájást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható!

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-tárában.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnek kevesebb nem küldeték.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupácon eli x.f.nmar ffo védjegy rajta van.

Valódi, tiszta kék-szilva

pálinka

teljesen szeszmentes 1 frt. literje Iritz Sámuel özv. cégnél.

Tehénjárás

eladó. Az érdekelt felek tudakozódhatnak

Mészáros István kereskedőnél, Kossuth-utcán.

Szerkesztői üzenet.

B. urnak Makó. Arra nézve kér Ön felvilágosítást, hogy kik lehetnek a kereskedők együletének tagjai? Válaszunk egyszerűen az lehetne, hogy ezt az alapszabályok határozzák meg. De nem akarjuk a kérdést ennyire általánosságban eldönteni, tehát még a következőket közöljük. A kereskedők egylete alakulásánál fogva és címe után is, nem a társadalmi ösztönös rétegekre támaszkodik, hanem speciális jellegű: első sorban a *kereskedők részére* öhajtott házon kívüli otthont teremteni. Számos tagja van ugyan nem kereskedő, de azért például a földmivelő osztályhoz tartozó polgárok közül tagokat aligha venne fel, nem mintha az osztály vagy egyesek ellen bármi kifogása lehetne hanem, mert amint fentebb mondtuk alakulása szerint zártabb körű és nem tudná felölelni keretében az egész gazdálkodó osztályt. Éppen ezért szerintünk kivételeket sem lehetne, sőt véleményünk szerint nem volna sértő, mint egyéb körülmények között, ha egy tag felvétel iránt jelentkező gazdálkodó polgárt visszautasítana. Egyes esetről nincs tudomásunk.

Kifőzött

törkölymag

soványdisznó és apró jószág-nak való állandóan kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Pályázati hirdetmény.

A makói ref. egyház ujjvárosi harangozó állására pályázatot hirdet. Évi fizetés 800 korona, egy szobából és konyhából álló lakás. Kötelessége az egyház által alkotott „Szolgálati szabályzat“-ban előírt kötelességek teljesítése.

Pályázati kérvények Nagy Károly elnök-lelkész urhoz f. év december 15-ig adandók be. Az állás 1912. év január 1-én elfoglalandó.

A ref. egyház elnöksége.

Eladó

a Lonovics-sugarút mentén levő lesi-beli földemből 300 négyszögölet egy vagy két házhelynek jutányos feltételek mellett eladk.

Dr. Kiss Pál.

Kukorica

kapható 7 forint 90 kr.-ért

Stern Sámuel

magtárában, Eötvös-utca Marosi-magtár.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ó maga. (108) XI.

A leányok rémes története

És valóban pár nap múlva husz hatalmas harcos jelent meg a Yamba által megjelölt helyen; miután azonban ezt az erőt nem tartottam elének tervem kivételére, néhányat visszaküldtem közülök azzal a további üzenettel, küldjenek még némi erősítést s mondják meg, hogy a nagy fehér főnök veszélyben van.

Végre, mikor már teljesen biztam állásomban, egész bátran benyomultam a táborba harcosaimmal, kimondhatatlan megdöbbenésére az egész törzsnek, melynek főnökének a vendége voltam. Ez szememre vetette, hogy megcsaltam őt, mikor azi mondtam, hogy egyedül vagyok s hogy megsértettem a vendégszeretet törvényeit, mikor nyilvánvaló ellenséges szándékkal hadcsapattal támadom őt meg.

Én szántszándékosan feldlet nélkül hagytam mindeme vádakat s nyugodtan elmondtam neki, hogy tudomásomra jutott, mi módon kerítette a két fehér lányt a hatalmába s tagadtam, hogy így valami joga volna hozzajuk. Elvisezem tehát őket magammal. Megértettem a visszatartó óriással, hogy nem igaz uton ejtette a lányokat a hatalmába, és ha kifogása van ellene, hogy elvigyem őket, szabadságában áll a bevett szokáshoz képest, megküzdeni velem a fogók bírásáért.

Nos, ezek a feketék nem szokták érzelmeiket elárulni, nem is értelmesekek, de azt hiszem, hogy sohasem láttam emberi lényt ennyire megijedve egész életében. Egész készséggel elfogadta mindamelllett kihívásomat, nagy öröme a saját harcosainak, a kik előtt távoztól sem volt, és ha a száját felnyitotta, magam is megszeppenem tőle. Felemlítette, hogy hallott az én csodás „repülő dárdám”-ról és kijelentette, hogy nem fog megverekedni velem, ha ilyen természetű fegyvereket használnak.

Abban történt tehát megállapodás, hogy birokra megyünk s a ki háromszori mérkőzés közben kétszer földre gyűri a másikat, lesz a győztes. Megvallom, hogy magam is ezt óhajtottam, mert már iskolás gyermek koromban nagy barátja voltam a birkozásnak s külön tanítóm volt ebben a sportban - Viginet, egy fürge kis párisi ember, ki akkor Genfben élt.

A csatasorba állott harcosok azonban nem jó szemmel nézték ezt a megállapodást, mert abban a meggyőződésben voltak, hogy nem tartja kellő tiszteletben az én csodás hatalmam. Én hízottítottam őket, hogy én teljesen nyugodt vagyok s kértem, ne görbütsenek akadályt mérkőzésünk elé.

(Folyt. köv.)

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órák- és ékszerész (20)

Makó, (főtér) az „Othon”-kávéház mellett.

Gyógyszertár átvétel!

Ezennel szíves tudomására hozom a nagyközönségnek, hogy a **Wéber & Bányai-féle a (Szegedi-utcai)**

»Az Isteni gondviseléshez« címzett

gyógyszertárát megvettem.

Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi különlegességeket, kötszereket, stb. stb. Raktáron nem lévő dolgokat, a legrövidebb idő alatt meghozatok.

A nagyközönség szíves támogatását kérve

SANDOR ZSIGMOND

gyógyszertártulajdonos. 206

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyrészt helybeli és vidéki urközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek.

Legfinomabb angol-, skot- és honi gyártmányok nagy választékban.

Ujjonnan s modernül berendezett szabó-műtermemben, ahol csakis legújabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett készülnek, u. m.:

szalon-, utcai- és sport öltönyök, felöltők, felikabátok, stb. stb.

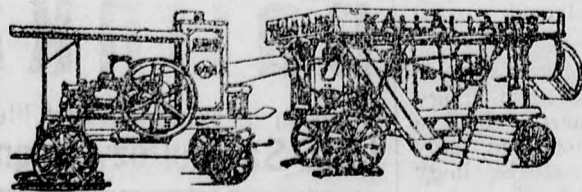
Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

Ifj. ANTAL JÓZSEF 9

Makó, Dessewffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

A köztudatba ment át, hogy csakis 170

Kállai Lajos motorgyára

Budapest,
VI., Gyár-utca
28. szám.

szállítja teljes jótállás mellett a leghirnevesebb motorcséplő-készleteket.

Saját érdekében kérjen mindenki gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen es bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!

KÁLLAI LAJOS hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel.

Kukoricának és dinnyének való föld kiadó.

Bővebb felvilágosítást szerezhethető **Kövecz Antal** építész irodájában.

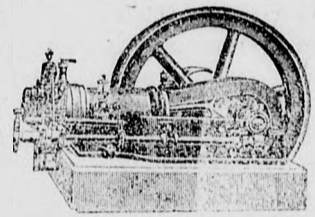
Sürgősen eladó.

Görög Ágnes elhalálása miatt egy jóforgalmu

vendéglő

összes berendezésével Földeákon örökáron eladó. Értekezni lehet hátramaradt özvegyével Molnár György tulajdonossal Földeákon 82 sz. alatt.

Nyersolaj szivógáz diesel **MOTOROK** benzín és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.

Országi Motorgyár Részv.-Társ. Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára.

147 VEZÉRKÉPVISELŐ:

Gellért Ignác és Társa Budapest, V., Koháry-utca 4. sz. (Alkotmány-utca sarok.)

Gyümölcs-fa

163 eladás.

Ha biztos sikert akarunk elérni, úgy már most ne mulasszuk el a gyümölcsfák ültetését. Ezen okból előjegyezhetők a legfinomabb fajú alma, körte, barack, őszibarack, ringló, befőzni való a r a n y a l m a, cseresznye és meggyoltványok, továbbá szabad földben nemesített 2 éves korával bíró különféle fajú nemes rózsák, örökzöld thuyák, akácok, stb. BREUER ZOLTÁN mérnök makói belsőnyomási falkolájából, ahol a kívánt fajok személyesen is kiválaszthatók. Megrendelések és előjegyzések elfogadtnak, úgy kint a helyszínen a falkolában, mint pedig BREUER ZOLTÁN „Orangyalhoz” címzett gyógyszerárában (Telefon szám 92.) Makón. A gyümölcsfák heti piacok alkalmával a püspökkert előtt beszerezhetők.

Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak szépségesszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. **Teljesen ártalmatlan!**

Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szeplő és májfolt elmulasztására!

Tubarózsa-tej-től az arc hófehér lesz!

Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! o o o o o

Az öszülő hajnak eredeti szint ad a **Hajrengátor!**

»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!

Minden gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagyraktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Makói Uránia-színház.

Elsőrangú ujdonságokat, a mozgóképek valóságos szenzációját mutatja be a makói URÁNIA-színház

vasárnap délután 4 és este este 8 órakor

A gyedmek sziv.

Szenzációs drámai ujdonság.

Vetélytársak bosszuja.

Kacagató.

Lótuszvirág.

Dráma.

Pali fél a víztől.

windenki kacag.

A családi tűzhely.

Nagyhatású dráma.

Páris.

A világvárosban utazás. Gyönyörű természeti fölvetel.

Uralkodók csarnoka.

Mulatni kell mindenkinek.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. 134

Az igazgatóság.

Egy jó magaviseletű **f i u** azonnal felvétetik.

Kezdő havi fizetése 12 korona. Utolsó évben havi fizetése 20 korona.

Makói Független Ujság nyemdjében.

Bor eladás! Saját termelésű tisztán kezelt

155 tárnoki

BORAIMAT

zárt üvegekben, literjét

36 krajcárért

árusítom. — 10 literen felüli vételnél 2 krajcár, 100 literen felüli vételnél 4 krajcár árkedvezményt adok. — Továbbá ajánlom kiskazánon főzött, tiszta

törköly-pálinkáimat

poharaként is. — Tisztelettel

Kocsis Sándor

Makó, Damjanics-utca. 4.szám.

Értesítés!
Naponta friss, eredeti
kőbányai
gyári töltésű
MALÁTA-SÖR
kapható Iritz Sámuel özv.
cégnél.

Eladó házak.

A ref. ó-templom mellett a Kálvin-utcában, a volt Nagy Ferenc-féle ház és az Uri-utcában volt Balogi-féle ház Szűsz Simon mellett örökáron eladó.

Értekezhetni Kapitány István kőműves mesterrel Baresay-utca 142. (rég) szám.

— 76 —

— A harmincas! Határozottan ismerem! — kiáltja a gyermek.

— Jó, tehát... vegyétek úgy, mintha misem történt volna. A terno seccot kell megütnünk, különben csak egy marék légy az egész.

— Azt beszélnek, hogy a kormány a veszélyes számokat előre elveszi. — fordult egy nyers kovácslegény egy szép kofához.

— Igen, a lutri nem más, mint csapda, — felelte a szép asszony.

— Épügy, mint a szerelem, kincsem! — tréfálkozott a kovács, ki mineen áron szeretett volna fekete foltot festeni erre az üde arcra.

Hogy szórakozzék s beteg ne legyen a várakozástól, igyekezett Filippino ezeket és más hasonló beszélgetéseket ellesni, miközben szórakozott kézzel cibálta az Angiolillójának a fürteit, mintha meg akarná kopasztani.

Harmadszor eltűnik a gyermekkar ott fenn az urna mélyében. Harmadszor huzzák a számot, leírják, kiállítják és a kikiáltó menydörgő hangon kiáltja:

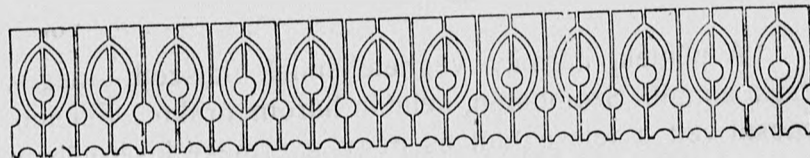
— Kilencven!

Filippino még mindig gépiesen ismételtette utolsó szavait:

— ... legyek ... legyek ... le ...

A kilencvenes megjelenése az izgatottság viharát keltette. Mert a kilencvenes a lutri nagy ura, a szent szám, mely az ő pontificális fenségében bezárja a számok körmenetét s mint a boldogság és a tulbőség jelképe, babonás tiszteletet élvez.

— Papa! ... Kedves papa! ... A kilencve-

VI.

A lutrihuzás.

Pilippino, a hitelezők és törvényszéki kézbesítők által üldözött szegény kalapos gondosan feljegyezte a barátától kapott számokat: 4—30—90.

Azután bement beteg nejéhez, hogy tanácskozzék vele.

Donna Chiarina, egy derék kis asszony és buzgó templomjáró, a találkozásban Cirilloval, legott az Isten közvetlen intését látta. Volt neki egy arany karperece; azt el kellett Filippinonak adni, hogy a játékpénzt előteremtse.

Igy gondolkozott Filippino, egy összeaszott kis ember, ki úgy nézett ki, mintha burgonya módjára hamuban sült volna meg.

Az egész pénteki napon és a szombat háromnegyedrészen keresztül a legszigorubb böjtöt tartották, hogy az ég jóakarát kieroszakolják. A szegény kiéhezett gyermekek a napot az összes bolygókkal egyetemben látták az égen. Donna Chiarina, ki nem hagyhatta el az ágyat, egész nap nem tett mást, mint az olvasót imádkozta.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar a **Makói Független Ujság** hirdetései útján.

➔ Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

NŐI FELÖLTÖK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. o o

Mértékszerű rendelek elsősorú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

➔ Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek! ➔

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemőkelengyék.

Keresztelő párnák, fejkötők és himzet piqe paplanok. Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(Itt) Szőrmeárúk, boák, muffok a leggyorsabbútól a legfinomabb kivitelig. Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legujabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Főtér, (az Otthon kávéház mellett)

Enyveshát!

A legujabb amerikai fényképek 12 darab 70 fillérért kapható

124

Schwartz Samu műtermében este 8 óráig villanyfény o o mellett. o o

Nagy képekben művészes kivitel!

Gyönyörű fényképek! Olcsó árak!

Eladó ház.

A Toldi-utca 1722. számú ház szabad kézzel eladó.

➔ Értekezni lehet a megbizzottal

Raffai Imrével

Lonovics László-utca 25. sz. alatt.

Petrezselyemmagot

megbízható idei magot

a legmagasabb áron vesz

Mandl Zsigmond

MAKÓ. 136

— 74 —

A péntek, bármily véghetetlennek látszott, mégis csak elmúlt. Szombaton, délután három órakor, Filipino bucsut vett a feleségétől és négy gyermeke kíséretében a Santa Chiara-utca felé vette útját, hol a lutrihuzások tartani szokták.

Sűrű néptömeg volt az udvarban összegyűlve; a kapualja s a mellette fekvő kis utca is emberekkel volt tölve.

Jobbára munkások, halas kofák, vízfordók, fiatal és vén asszonyok, csupa szegény népség abból a fajtából, mely a reménységet hétfőn ege fonalon a menyezetre akasztja, hogy az egész héten át hozzá kenje a száraz kenyerét. A remény magában semmi; de jó izt ad a dolgoknak.

Donna Chiarina ezalatt a lorettói Madonnának egy csodatevő képe előtt két szál gyertyát gyújtott s imádkozott előtte olyan áhitattal, mely képes lett volna betörni a menyeknek kapuit.

— Psz — sz — szt! . . . Csend! . . . Itt vannak!

— Ki?

— A bizottság . . . az árva fiu . . . az őrség.

— Ma a földrengési számok jönnek ki!

— Nem, nem. Ott van az angol, ki felakasztotta a szállóban magát, erre többet adok.

— Ma jön a 18-as! Meglátod, Nunziatella!

Ilyenek voltak a beszédek a tömeg között, mely oda lenn egymást taszigálta, kíváncsiság és birvágytal gyötörve.

— Csitt! . . .

Az emelvényen megjelent az árva fiu, bekötött

— 75 —

szemmel, meztelen karral. Az urnába dugja a karját és egy kis papirtekercset huz elő; a tekercset a komisszárius ur veszi át, ki a számot egy könyvbe bejegyzi. A kikiáltó kiáltja:

— Négy!

— Apa, apa! A négyes! — kikiáltják a gyerekek a lármán keresztül, mely a kikiáltást követi.

— Gyerekek, az nem jelent semmit. Egy számot meg lehet kapni, mint a hogy egy döglött halat megkaphatunk a kezünkkel, Mind a három kell, különben nem ér semmit.

Igy oktat Philippino; de ez az első szám mégis heves szívdobogást okoz neki.

Rövid csend áll be. Ujra az urnába dugja a fiu a karját. A számot leírják, a táblát a közönség felé fordítják.

— Harminc! — kiáltja ü kikiáltó.

— Apa, apa, apa! — sikong a négy gyermek, mint ugyanannyi sasiók.

Filippino, kinek a szive majd eláll, erővel összeszedi egy pár gondolatát s a tömeg egyre növekvő moraja közt szidni kezdi a gyermekeket.

— Ugyan legyetek csendesen, buták! Két szám! Mi az, két szám? A kezünkben lehet a halnak a feje, meg a farka, még sem hal az. A szerencse olyan, mint a hullámok, ha a tenger tombol: a szárazra dobnak bennünket és még sem engednek soha kikötni! Igen, örülhettek, ha e szirten szét nem zuznak benneteket. Nézd csak jól meg Bngiolillo, csakugyan a harmincas az?

Egyszerű és pompa-diszravatalozásár és gyászokcsijaimért külön díjat nem számítok fel

Tévedések elkerülése végett kérem a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a jelzett címre ügyelni sziveskedjenek.

„ÓRANGYAL“ disztemetkezési vállalat

Makó, Dessewffy-tér 4. szám. 00
(Kenyérpiac, főgimnázium mellett,
Tókey-féle házban). 0 0 0 0 0 0

Van szerencsém Makóváros és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy a Dessewffy-tér 4. sz. a. (Kenyérpiac, főgimnázium mellett, Tókey-féle házban) a mai kor igényeinek megfelelő

disztemetkezési vállalatot

170

rendeztem be, hol „Órangyal“ cég alatt fogom vezetni. — Felhívom a n. é. gyászoló feleknek szives figyelmüket, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomban bárki is a legegyszerűbb osztálytól a legdiszesebb pompa-diszostályig bevásárolhat és továbbá még arra is felhívom a n. é. közönség figyelmét, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomat a mai kornak megfelelően rendeztem be, hogy bármi is, ami előfordul gyász eseteknél csak szükséges, az nálam mindenkor beszerezhető, miér is üzletemben tartok mindenféle nagyságu és színezésű **érec-koporsót**, azonkívül minden festésű **fa-koporsókat**, valamint behuzott fehér- és színes selyemmel, bársonnyal, brockát- és sima atlasz szaténokkal és políuros **tölgyfa-koporsókat**, egyszersmind tükörfényes nickel érczel behuzott és **színezett** köves koporsókat stb. Szóval újabbnál újabb festésű és behuzatu koporsókat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig készítek el és mindenkor a legolcsóbb versenyáron. **Kész szemfedők, párnák, madracok és kész halottí ruhák** minden színben és nagyságban üzletemben kaphatók.

Fejfék és sirkeresztek minden nagyságban. Szenfedők atlasz selyem, gáz, dusches, bobinet és Pougé, brockát és sima atlasz szatén, perckál, valamint templom oltári csipkékből. — Minden minőségű és színezésű **sirkoszoru-szallagok**, szóval minden, ami a temetéshez szükséges és így lehetővé teszem, hogy a nagyérdemű gyászoló közönségnek a legolcsóbb áron számíthatok, eltekintve mindent, mivel semminemű fáradságot, készitési díjat fel nem számítok, mivel mindent saját magam készítek el. — Magy és dus választékban tartok érc, művirág, élő preparált **sirkoszorukat** minden szín- és nagyságban, valamint külön megrendelésnél élő virágokból is készítek. — Végül felemlítem a nagyérdemű gyászoló közönségnek, hogy **mindennemű gyászkelemből is dus raktárt tartok** és gyász esetek bevásárlásánál mélyen leszállított áron számítok gyászruhákknak valót és fekvte gyász-selyem-, szövet- és ternökendőket, valamint fekete szélű gyász zsebkendőket, gyászfátyolokat azért, hogy vevőimnek kedvezhessek és hogy mindazok, kik »Órangyal« disztemetkezési vállalatomat bármikor előforduló gyász esetekben felkeresik, bizalommal és a legnagyobb megelégedésükkel távozhassanak el a nagyérdemű gyászoló felek üzletemből.

o **Hullaszállítást és exhumálást az ország bármelyik részéről elvállalok.** o

Előforduló gyász esetekben kérve a nagyérdemű gyászoló vevőközönségnek becses párfogásukat, mély tisztelettel:

„Órangyal“ disztemetkezési vállalat,

özv. G Y U R I K L A J O S N É tulajdonos.

Előforduló gyász eseteknél meghívásra házhoz is kimegyek. — Kis temetéseket 5 koronától feljebb, nagy temetéseket 20 koronától feljebb.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek :

Rovatos iverk,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám : 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett müintézet, mely a modern technika vivmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár !

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

P O L I T I K A I N A P I L A P

Készülnek :

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfekjek.

Telefon-szám : 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Egyszerű és pompa-diszravatározást és gyászkecsjaimért külön díjat nem számítok fel.

Elvállalok temetéseket a legegyszerűbb osztálytól a legdiszesebb pompa-diszostályig gyorsan és pontosan, szolid áron.

FIGYELEM!

ÉRTESETÉS!

Aki földjére és házára hosszú vagy rövid lejáratu törlesztéses **4, 4 1/2% Pénzkölcsönt** akar fölvenni, vagy aki építeni szándékozik és ahhoz I. és II. helyre **építkezési kölcsön** szükséges, az forduljon bizalommal az alantí bankirodába, mert megbízást kaptam az ország legnagyobb pénzügyintézetétől, hogy megfelelő tőke törlesztéssel 10 évtől 60 évig terjedő időre folyosíthatok 4, 4 1/2% kölcsönt. Megbízatásom folytán a kölcsön megszerzését teljesen díjtalanul eszközölöm, mivel intézeteim által leszek honorálva. **Kenyeres Izsó** Makó, Uri-utca Bóhm-féle ház.

Földek eladása és vétele.

Házak eladásait eszközölöm díjmentesen.

66

Ügynökökkel kérem nem összetéveszteni.

Hirdetések olcsó árért felvételnek

FIGYELEM!

2000 darab legújabb felvételű hanglemez, 100 darab legújabb éneklő gép és éneklő gép alkatrészek és tük eredeti gyári árban lesznek elárusítva míg a készlet tart **Glück Samu gépraktárában.**

Ujdonság!

Előre és hátra varró eredeti karikahajós varrógépek, Minerva egy tengelyes, sülyesztős karikahajós varrógépek, Central-Bobbín és Singer rendszerű csolnakos varrógépek, varrógépekhez való mindennemű alkatrészeket eredeti gyári árakban szállít **Glück Samu gépraktára Makó.**

Legújabb!

Lábbalhajtós morzsológát, kuphengeres répvágókat, szeckavágókat, ujonnan hitelesített mérlegeket, mosó- és mángorló gépeket, mélyen leszállított árban és kedvező részletfizetés mellett szállít **Glück Samu gépraktára Makó, Szegedi-utca.**

Felhívás.

A „Makói Takarékpénztár Részvénytársaság e hó 26-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az alaptőkét 1 millió 200.000 koronára emeli fel. A részvényesek elővételi jogukat 1911 december hó 21-ig gyakorolhatják.

Makó, 1911 december hó.

Az igazgatóság.

A vevőközönség figyelmébe.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szolid árak.

Ha szép, jó- uj árut olcsóért akar vásárolni, úgy ne mulassza el az olcsóságáról híres „Menyasszonyhoz“ címzett **rőfös- és divatáru üzletet** felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában, (püspökkertel szemben). ahol minden e szakmába vágó cikkek igen izléses választékban kaphatók és így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenkít meggyőz.

Figyelmes kiszolgálás! Olcsó árak!

Üveg- és porcellán szükségletét ne vegye meg addig, amíg **Kocsis és Skopál** (Főtér, Bóhm-házban) olcsó árairól és finom árúiról meg nem győződik.

Készítünk képereteket a legegyszerűbbtől a legpazarabb kivitelig. — Elvállalunk lakásokat villamos bevezetésre és

[11] **villamos csillárokkal** való felszerelésre. --- Tartunk raktáron: alpaka és ezüst használati cikket, diszmiárut nagy választékban.

Alkalmi és menyasszonyi ajándékok!

Kávéházi és vendéglői edények!

Kölcsön edények! Épület üvegezés!

Építkezés miatt **ügyvédi irodámat** ideiglenesen a Jenei-féle házba, (Megyeház-utca) helyeztem át.

Dr. Nagy Sándor ügyvéd.

Szép elsőrendű zöld **here-széna** kapható **Iritz Sámuel özv. cégnél.**

Ibolya krém, a legjobb hatású arc- és kéz- szappan, finomító szerek **puder,** Egyedül kaphatók:

SÁNDOR ZSIGMOND

»Az Isteni gondviselés«-hez címzet gyógyszertárában. **KAKÓN, Szegedi-utca.**

Ára: Ibolya-krém 1 korona. Nagy raktár mindennemű engedélyezett különlegességekben, kőtszerek, gumi-cikkek, kozmetika- és illatszerekben, 205
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fillér.

Hirdetmény.

Az **Egyesült Makói Hagyma és Zöldségtermelő Kertészek Értekesítő Szövetkezete** ezennel közhírré teszi, hogy a felügyelő bizottság két tagjának lemondása folytán a hiányos számú felügyelő-bizottság kiegészítése, illetőleg 2 tag újból való választása céljából

rendkívüli közgyűlés

összehívása vált szükségessé, mely 1911. évi december hó 3-án délelőtt 9 órakor az (Erdeky-féle vendéglőben) fog a következő tárgysorozattal megtartatni:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
 2. A felügyelő bizottság 2 tagjának választása.
- Felhivatnak tehát a szövetkezet tagjai, hogy minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek, hogy az alapszabályok 30. §-a értelmében a közgyűlés határozatképes legyen.
- Makó, 1911. nov. hó 18.

Pintér Miklós s. k.,
elnök.

Megjegyzés: Szavazás meghatalmazás utján is gyakorolható, de legfeljebb csak 5 szavazat erejéig. Meghatalmazás csak tagoknak adható! (35. §.) — Ha a közgyűlés nem határozatképes, 14 nappal későbbre új közgyűlés hívandó egybe, amely azután feltétlenül határozatképes (34. §)